

СОПІЛКА.

КАЗКА.

Написав БОРИС ГРІНЧЕНКО.

З малюнками.

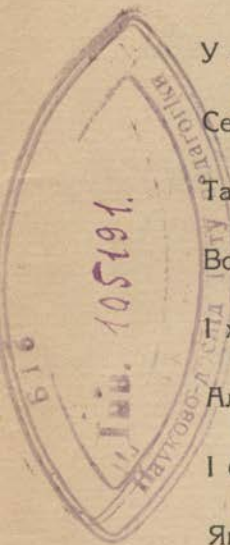
Д-1/у
Г-85

СОПІЛКА.

I.

У хаті білій край села,
 Під гаєм аж густим,
 Сем'я маленькая жила:
 Дідусь, бабуся з їм,
 Та в їх і діти ще були...
 І в тій хатини всі
 Вони тихесенько жили
 Ще в давнії часи.
 І хоч у їх було дочок —
 Дівчат веселих — три,
 Але кохали над усіх
 Найменшую старі.
 І справді ж гарная була
 Галюсенька у їх:
 Як зорі оченьки блищать
 З під брівок чепурних;
 Рожеві губоньки малі,
 Рум'янець на щічках,
 І вся головонька була
 У кдсах і в квітках.

Н Д І П
ПЕРЕВІРЕНО
1962 р.

Н Д І П
ПЕРЕВІРЕНО
1962 р.

ПЕРЕВІРЕНО
1962 р.

Вона сміється — і навкруг
 Мов сонечко сія,
 Мов щастям вся оповилась
 Безкрая земля;
 Вона засмутиться — й немов
 І сонце примерка,
 Не ті мов зроблються гаї
 Й квітчастая лука...

Дитячим сєрденьком своїм
 Любила Галя всіх:
 І тата, й маму, і сестер
 Любила двох своїх.
 Але ж із заздросців вони
 (Хоч і ховались з тим)
 Любити Галі не могли —
 Було бо заздо їм,

Що батько з матіррю старі,
 Хоч дуже люблять всіх,
 А Галю жалують малу
 Ще більш вони, як їх.

II.

Веселе літо настає,
 В гаях снують пташки,
 Скрізь визирають із трави
 Квітки, квітки й квітки;
 Метелик в'ється по квітках;
 Бджола дзвенить крилом;
 Вітрець тихесенький біжить,
 Цілується з листом.
 „Пустіть нас,—просить Галя,—в гай,—
 Там співи та квітки;
 Ми стиглих ягід нарвемо
 І поплетем вінки“.
 І кажуть їй тоді старі:
 „А що ж хиба? — підіть!
 Та на вечерю ягідок,
 Як схочете, нарвіть“.

III.

Побравши глечики, пішли,—
 І в гаю ось вони...
 Під кожним ягоди кущем
 Червоні та смашні.
 І ті дві більшії сестри
 Не стали їх збірать,—
 Їх рвуть не в глечики вони,

А тільки все їдять.
 Галюся ж, хоч од їх обох
 Найменшая сестра,
 Але не їсть, а в глечик свій
 Все ягоди збіра
 дума: „Татові оце,
 Й мамусі я нарву“...
 І знов за ягідьми вона
 Перегорта траву,
 Шука, співаючи в гаю,
 Весела й чепурна
 І тільки часом до своїх
 Сестёр гукне вона:
 „Чи не далеко ви зайшли?..
 Щоб не блукати нам!..
 Ідіть до мене ягід рвать!..
 Чи є багато й там?..“

IV.

Аж ось і вечір настає,
 Зіходяться вони.
 У більших ягідки нема
 У глечику на дні,
 А в Галі повен до країв...
 І каже Галя їм:
 „Вже пізно, вечір настає—
 Додому ми ходім,
 Бо, кажуть, бігають мавки
 У лісі в пізній час...
 Нарвала повен глечик я—

Чи повно і у вас?“
 Та сестри ягоди свої
 Не хочуть показати:
 „Та відчепись од нас ти геть!
 Тобі навіщо знати?“
 Од неї нарізно пішли,
 Галюсенька ж мала,
 Їх серце бачучи, сама
 Попереду пішла.

V.

Шепоче більшая сестра
 Сестрі середній:—„Ось
 Гляди лиш ти, коли б ще нам
 Обом не довелось
 І битим дома бути за те,
 Що ягід в нас нема,
 А Галька повен глек, дивись,
 Нарвала, і сама...“
 — Це правда,—каже сумно та:
 Хоч бить не будуть нас,
 Та підлеститися вона
 Повсяк уміє час,
 За це і люблять так її...
 І ось тепер уп'ять
 На нас посваряться—її ж
 Ще будуть більш кохати.—
 І каже більшая:—„А ну,
 Давай її вб'ємо
 І в неї ягоди усі
 Собі заберемо!

Тоді і батько, й мати знов
 Любити будуть нас...
 Хиба нас хто побачить тут,
 У лісі, в пізній час!
 А дома скажемо: пішла
 Од нас вона сама;
 Ми думали,—вона вже тут...
 Хиба її нема?“

VI.

Галюся йшла собі сама,
 Не чуючи біди:
 Потиху стали здоганять
 Її вони тоді.
 І не почувалася вона,
 Як тихо надійшли,
 Одразу кинулись удвох,
 Давити почали...
 Вона не скрикнула й разу,
 А глянула на їх—
 Докір німий у очах був
 Журливих і ясних...
 І вмерла тихо... І вони
 Її сховали там,
 Де кущ калиновий пишавсь,
 Схилившись гіллям...
 Тоді вернулися удвох
 І ягоди взяли,
 І кажуть дома:—„Галю ми
 Шукали й не знайшли“.

Старі злякались і удвох
 У темний ліс пішли,
 І ніч усю шукали там,
 Шукали й не знайшли.
 Шукали потім не один—
 Багато днів її,
 Та не знайшли дочки вони
 В гаю, в сирій землі...

VII.

В холодній ямі Галя спить,
 Мина потроху час...
 Ось вівці раз у гаї тім
 Вівчарь маненький пас
 І женучи їх через той,
 Через зелений ліс,
 Натрапив саме він туди,
 Де кущ калини ріс,
 Де Галя бідная моя
 Навіки полягла...
 Поглянув хлопець той: струнька
 Калинонька була.
 І цівку вирізав з куща,
 Сопілку він зробив
 І грать почав, і чує він
 Чудово-дивний спів:
 „Ой, помалу-малу, вівчарику, грай!
 Та не врази мого сёрденька вкрай!..
 Мене сёстри з світу згубили,
 Під кущем у лісі мене положили,

У холодній ямі мене поховали,
Ще й ногами землю зверху притоптали...“

Така то жалібна була
Вся пісня та смутна,
Так в серце хлопчика того
Лилась немов вона,
Що він би й плакав і ізнов

Чудовий слухав спів...
 Так день минув, і вечір вже
 Собою ліс покрив—
 Додому вівці хлопець той
 В своє село погнав,
 А ідучи селом, ізнов
 На тій сопілці грав.
 І ось іде і грає він,
 Грання смутнè дзвенить—
 Сопілка жалібно співа
 І плаче, і квилить:
 „Ой, помалу-малу, вівчарику, грай!
 Та не врази мого серденька вкрай!..
 Мене сестри з світу згубили,
 Під кущем у лісі мене положили,
 У холодній ямі мене поховали,
 Ще й ногами землю зверху притоптали...“
 І як проходив поуз двір,
 Де Галін батько жив,—
 Почув старий дідусь тоді
 Чудово-дивний спів,
 І вибігає він з воріт:
 „Гей, хлопче, подожди!..
 Де ти таку сопілку взяв?
 А дай її сюди!“
 І на сопілці дід заграв...
 Грання смутнè дзвенить—
 Сопілка жалібно співа
 І плаче, і квилить:
 „Ой, помалу-малу, мій батечку, грай!..
 Та не врази мого серденька в край!..
 Мене сестри з світу згубили,

Під кущем у лісі мене положили,
 У холодній ямі мене поховали,
 Ще й ногами землю зверху притоптали.

Поблід дідусь, у хату вбіг,

Сопілку жінці дав:

„Заграй, стара! Ще зроду я

Не чув, щоб хто так грав!“

І баба грати почина...

Грання смутнè дзвенить—

Сопілка жалібно співа

І плаче, і квилить:

„Ой, помалу-малу, матусенько, грай!

Та не врази мого серденька вкрай!..

Мене сестри з світу згубили,

Під кущем у лісі мене положили,

У холодній ямі мене поховали,

Ще й ногами землю зверху притоптали...“

А сестри слухають той спів—

І бліднуть, і тремтять...

І чують: батько їм велить

На тій сопілці грать.

Найстарша грати почина...

Грання смутнè дзвенить—

Сопілка жалібно співа

І плаче, і квилить:

„Ой, помалу-малу, ти, сестронько, грай,

Та не врази мого серденька вкрай!..

Ой ви мене, сестри, з світу згубили,

Під кущем у лісі мене положили,

У холодній ямі мене поховали,

Ще й ногами землю зверху притоптали...“

III.

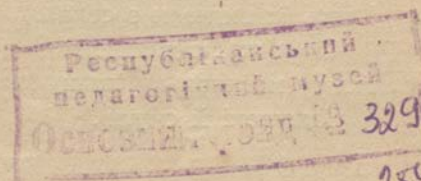
„Гей, признавайтесь ви мені!“
 Дід грімає на їх.
 Упали, злякані, тоді
 Вони йому до ніг
 І на могилку повели,
 Де бідна Галя спить,
 І де калинонька смутна
 Схиляється й шумить.
 Вона шумить, а з неї спів
 Тихесенький дзвенить,
 Немов калина та сама
 І плаче, і квилить:
 „Ой, помалу-малу, вітре, повівай,
 Та не врази мого серденька вкрай!..
 Мене сестри з світу згубили,
 Під кущем у лісі мене положили,
 У холодній ямі мене поховали,
 Ще й ногами землю зверху притоптали...“

IX.

І довго плакали старі,
 Припавши до землі,
 І на могилі двох дочок
 Навіки прокляли,
 І геть їх вигнали з села...
 Сами ж що-дня вони
 На ту могилоньку ішли
 Зажурені й смутні.

Багато плакали вони—
Стомило горе їх:
Вони умерли із журби
Та з сліз своїх гірких...

1889.

2541 „Рк“

Бібліотека „Молодість“.

- Том I. **Андерсен Г.** Казки. Пер. М. Загірня. Ц. 65 к.
„ II **Українські народні казки** для дітей. З мал. Зредакт. Б. Грінченко. Ц. 60 і 80 к.
„ III. **Твен М.** Пригоди Тома Соєра. Пер. М. Загірня. Зредакт. Б. Грінченко. Ц. 80 к.
„ IV. „ Пригоди Гека Фінна. Пер Н. Грінченко. Зред. Б. Грінченко. Ц. 1 крб.— к.
„ V. **Амічіс Е.** Серце. Книга про дітей. Пер. Б. та М. Грінченки Ц. 1 крб.— к.
„ VI. **Грінченко В.** Байки. З мал. і з портр. Ц. 35 к.
„ VII. „ Чудова дівчина та інші оповідання. З портретом автора Ц. 35 к.
„ VIII. „ Сонце сходить... та інші вірші. . Ц. 50 к.
„ IX. „ Книга казок віршом. З малюнками Ц. 60 к.
„ X. „ Розум та почування у живої тварі. З мал. Ц. 60 к.

Портрети Бориса Грінченка по 3 і по 30 коп.

Листовні картки: а) з портретом Б. Грінченка і з цитатами з його писаннів по 5 к. б) **Школа імени В. Грінченка** з-окола і в середині по 3 к.

Казки віршом Б. Грінченка.

1. Два морози—4 к.
2. Снігурка—3 к.
3. Сірко. Могутний комарь—2 к.
4. Сопілка—4 к.
5. Скарб. Крюк велика птиця—4 к.
6. Чия робота важча—2 к.
7. Дівчина Леся—4 к.
8. Кузьміна. Три бажання—4 к.
9. Дурень думкою багатіє. Риб'ячі танці—3 к.
10. Сирітка—2 к.
11. Смілива дівчина—5 к.
12. Дума про княгиню-кобзаря—3 к.

Продаються по всіх українських книгарнях.

Ціна 4 коп.

У КИЇВІ, 1914.

Друкарня В. П. Бондаренка та П. Ф. Гніздовського.
Михайлівська № 18